

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS A DIJOUS

N i tan sols las apariencias de rectificació de les llistas electorals han pogut prosperar: les pròximas eleccions se faran ab las llistas vellas, plagadas d'errors y falsedats: les rectificacions, pocas ó moltas, que s'han pogut fer en l'últim plasso de deu dies no podrán ser tingudas en compte. La Junta del Cens ha vist que no hi havia temps material de passarlas per la bugada; el govern ha considerat que si las hi passava s'haurlan de aplassar les eleccions fins ben entrat l'estiu, reunintse les Corts á entrada de tardor y ha temut que llavors no hi hagués temps daprobar els pressupostos, ab lo qual quedarian indotats els serveys públichs y sense susciancia menjivola les ollas oficials.

A trucos de tenirlas plenas se passa per tot, fins per fer unes eleccions ab unes llistas amanyadades, segons confessió de tots els que les coneixen, inclusos els mateixos ministerials. Llistas falsas, corts ilegítimes... Pero això res hi fa ab tal que's prestin á votar el pressupost á gust del govern.

Está vist que l'régimen actual està enfonsat irremediablement en un sistema de falsetat y d'artifici.

Las manifestacions anticlericals continuan al ordre del dia.

Una de molt important se n'ha celebrat á Valladolid ab un ordre admirable, que motivà que'l gobernador mateix al rebre als comissionats que anaren á exposarli las conclusions, els felicités pel bon us que havien sabut fer del dret de manifestació. Entre ls lemas que's llegian en els pendóns s'hi contan els següents: «Precisa destruir el jesuitisme y expulsar á las congregacions religiosas». «Volém escolas laicas d'instrucció». «Desitjém escolas de Arts y Oficis». «Loyolas, recordeuvs del any 35». «Expulsió de monjas y frares no concordats».

En un mateix dia van celebrarse á Viscaya tres meetings en el mateix sentit; el primer á Ortueña, á Baracaldo l'segon y l'últim y més important á Bilbao. Ja ho veuen: fins en la terra clásica de la boyana's despertan ab gran potència ls sentiments contraris á que continuhin las corporacions religiosas.

A Jaén prengué la manifestació un caràcter més decidit. Veritat es que allí van provocarlo uns jesuitas ab les seves intemperanças desde la trona.

Una massa de poble's llansó al carrer cantant *La Marseillesa*, apedregà la residencia de uns titulats *Padres del Corazón de Jesús* y dedicà una tremenda xiulada al bisbe.

Algunes parellas de vigilancia siguieren arrolladas, la guardia civil en moltes ocasions se veié impotent pera contenir l'empenta popular, y fins ben entrada la nit no arribá á restablirse l'ordre públich.

**

Y ab tot y que l'excitació contra la permanencia d'Espanya de la farda clerical no autorizada en el Concordat, va prenent peu y adquireix en alguns

paratges caràcter alarmant, el govern continua fent l'orni, y tant li fa pel cas que las manifestacions siguin pacíficas com desordenadas: no's mou per res; no pren una sola mida que contribuixi á sa-

tisfer algun tant els manifestos desitjos de l'opinió pública.

Si s'ha figurat en Sagasta que'l conflicte acabará per courre's en la seva mateixa salsa, m'sembra que

s'equivoca. Tot just comensé y ja comensa á sentirse una gran pudó de cremat.

PEP BULLANGA

Havent de caminar ab tanta pena ¿cómo volen que adelanti?

Dissapte, dia 27 d'aquest mes
LA CAMPANA DE GRACIA
publicarà NÚMERO EXTRAORDINARI

***** 8 planas d' ilustració y text ***** Tot d' actualitat ***** Preu 10 céntims *****

BENEHITS Y BENEYTS

ha una colla de richs que se n' han fet explotant al obrer ó recabent del Estat onerosos privilegis que paga la nació, y gelosos de les seves riquesas y temerosos de que algun dia 'ls oprimits, els expoliats pugan demanarlos'hi comptes, s'atreveixen á sortir al encontre del operari ab la promesa de protegirlo, pero ab el fi deliberat d' acabarlo d' ensorrar.

Jesuitas per temperament, per instint, per educación y per conveniencia, tractan al obrer com tractarian á un colom: l' amoixan molt, pero procuran anarli arrancant totas las plomas perque no pugui volar quan li convingui.

A tal fi obeixen les associacions catòlicas titulades *Patronats de obrers*, en qual fundació á Espanya hi ha tingut una part molt considerable l' acudalat marqués de las Cinquillas, organitzador de aquella famosa pelegrinació obrera á Roma, en la qual hi invertí alguns mil duros, que més tard ja 'ls va guanyar y ab un bon escreix, transportant obrers vestits de rayadillo á las colonies de acort ab el govern, y quedantli una no despreciable cantitat per barba.

El verdader fi dels *Patronats* no es altre que tenir ben sumisos als obrers; oferirlos á manera de limosna certa protecció que no arriba may á satisfacer la centésima part de les seves necessitats; inculcarlos las màximes qu' ells ne diuen cristianas, de una resignació incondicional; treure's del cervell la funesca mania de pensar per compte propi; acostumbarlos á considerar aquesta terra, ahont els seus patróns disfrutan á tuti-plé, com un lloch de passatger desterró; imposarlos l' exercici de tota mena de pràcticas devotas, y recrearlos ab discursos que tenen molt de sermons y ab concerts de música celestial.

Per acabarlos d' enllipolar, de tant en tant se celebren loteries de diversos objectes útils, com robes y calsat. Un temps fins se rifaven casas; pero las cases costan molts diners, y al últim sembla que s' ha prescindit de afavorir als mimats de la sort ab una ganga tan positiva que podia contribuir á treure's de la seva humil y resignada condició.

Hem de dir, en honor de la classe obrera catalana, que la immensa majoria dels que 's guanyan la vida traballant, miran ab verdadera repugnancia 'ls medis que s' emplean per seduirlos, y fugen volunt, com els auells de bosch, de aqueixas telas y engranalls jesuítichs. L' obrer que s' té per home digno, l' obrer que no es hipòcrita estima per damunt de tot la séva llibertat y la séva independència. Y de un' hora lluny coneix que 'l seu benestar individual y colectiu no pot venirli may dels que voldrían enfigassar-lo ab el vesch repugnant del jesuítisme.

Sols una minoria infima de infelissos se deixan ficar en las gabias de las confraries catòlicas y reaccionarias, contentantse ab espiccosar uns quants granets d' escayola averiada y ab ferse passar la sed remullant la punta del bech en l' abeurador d' agua beneyta. Sols una infima minoria, un cop engabiada, se deixa treure 'ls ulls del enteniment.

Cegos y olvidadissos de sos deberes y de sus aspiracions de classe son els que van assistir diumenge á la reunió del Patronat obrer del carrer de Provençal. Haventse fet un va-y-tot se logrà conseguir la presència y adhesió de unes 77 entitats entre associacions, patronats, academias de Lluisos y confraries de tot Espanya. Algunes d' elles, com las amurdanes, havien designat perquè 'ls representants al capellà D. Carlos de Grassot, un dels més caracteritzats individus de la *Associació sacerdotal* que presideix el Sr. Pey y Ordeix; pero 'ls capitossos del patronat s' escandalisaren y feren tota mena de gestions perquè aquelles cambiesien de representant, y no haventho pogut conseguir se negaren á admetre al Reverent Grassot, temerosos de que anés allí a cantarlos la canya, perturbant l' acte que 's proposava realisar.

Aixís es com tractan els del Patronat als que tenen l' audacia de demostrar alguna independència de criteri.

L' acte del Patronat no era altre que fer una protesta contra l' moviment anticlerical.

A tal efecte s' pronunciaren alguns discursos neutres y s' llegiren adhesions y telegramas, entre ells un del bisbe electe de Barcelona, en el qual diu que

JUGANT A CARTAS

—Un caball... un nou... una sota... y 'l rey no surt mai.
—Que hi vols fer: potser està malalt.

ha sigut *cridat per Deu* (y no pel govern) á regir la diocesis; que s' consola al veure «reunides asociacions catòlicas atrayendo queridos obreros seno maternal Iglesia» y que «en la unió cristiana classes acomodada y obrera está solució problema social que preocupa Estados.»

Ja veuen si es fàcil de arreglar una cosa que sembla tan difícil.

Per fi de festa signé aprobat un mensatge dirigit á n' en Sagasta, en defensa de les corporacions religiosas. Aixós es lo que s' volia demostrar: que hi ha obrers partidaris dels frares. No hi vol dir res que més que d' obrers legítims, se tracti de obrers *sevillans*: el fet es que consti que n' hi ha.

Eells—diuhen en el mensatge—no van al carrer á cridar... Pero també hi aniran si tant convé. «De lo contrario, Excmo. Sr., si pot manifestarse en forma más ruidosa y provocativa hi de ser més atendida por los encargados de velar por el orden social, no se culpe á los catòlicos de perturbadores de la paz pública y provocadores de la lucha religiosa si acuden á su derecho de legítima defensa.»

En defensa dels frares invocan la llibertat de associació y fins la llibertat de conciencia (la més perversa de les llibertats segons els dogmas de *El Liberalismo es pecado*). Invocan ademés «los intereses del proletariado.»

Segons ells no bastan les lleys dictadas per l' Estat millorant les condicions del obrer: aixís com sense sal no hi ha aliment que siga gustós, no hi ha lleu que puga ser eficàs sense que l' obrer hi intervingui. «Desde este punto de vista consideran á las órdenes religiosas como una especial Providencia de las aflicciones, penurias y estrecheces tan comunes en la vida del pobre, y si algo reprochan en la materia á la legalidad vigente, es la falta de libertad en que permite mover á tales institutos, núcleos de expansión social, precisos para organizar las fecundas iniciativas de la caridad privada, y llevarlas donde no llegarán jamás todas las previsiones de las leyes positivas.»

De manera que no sols desitjan que no 's toquin els frares, sino qu' encare troben que n' hi ha pochs, y que no disposan de prou llibertat per cumplir la seva santa missió sobre la terra.

Si s' necessitava una prova dels verdaders propòsits que persegueixen els organitzadors de aqueixas associacions catòlicas que pretenden protegir y dirigir al obrer pels camins de la salvació, aquí la tenen completa i eloquèntissima; aquí la tenen en aquest mensatge insensat, que cap obrer que pensi, per cástic que siga, pot suscriure.

Aixós de demanar que lluny d' extirpar-se s' augmenti la plaga de llagosta y filoxera mística que está agostant á la nació, y quals primeras víctimas son precisament els fils del treball, no 's concebeix en qui tinguí l' entendiment sà.

Únicament els deprimits y beneytós si obran de bona fe, y 'ls hipòcritas interessats si obran per calme, poden prestar-se á secundar l' irrisoria burla de que 'ls fan objecte 'ls seus empingorots protectors, quan ab l' excusa de que s' han de senyar els diuhens:—Treyeu els ulls—y veuen que se 'ls treuen ab l' estupides propia sols dels verdaders imbécils.

P. K.

DIÁLECH

—No ho sab, senyor Miquel?
—No pas tot, senyor Pola.
—Lo mes trascendental de la moderna Europa, lo succeeix gloriós que l' cor ompla de joia, un fet sens precedents que acullirà l' història. Pel nostre enervament es ratxa vigorosa, lo decaygut penó coratje y orgull troba. Los barda ho cantaran en ses brillants estrofes, y lo ser espanyol serà la mes gran honra...
—Bé, digui: què ha passat que mou tanta tabola?
—Que á aquell previ censor, que Montjuich recorda, que 'ls gremis agrahits ne guardan d' ell memoria...
—Ja sé lo que va á dir, al fi fa *tastat* l' argolla...
—Cá... i' han condecorat ab un' AGUILA ROJA!

SISQUET DEL FULL

ELS DOS DRETS

BRINSE les válvulas de l' opinió!—es fama que va dir en Sagasta al aixecar la suspensió de las garantías constitucionals:—Que 's pensi, que 's parli, que 's escrigui sense trabas. La nació exercirà l' seu dret.

Y baixant la veu, va anyadir tot rascantse la barba:

—Jo després exerciré l' meu.

La notícia va escampar-se ab la celeritat del llamp. —Ja no tenim el sabre suspès sobre l' nostre cap—deyan els pobles.—S' ha restablert l' imperi de la ley. Hem de guanyar el temps perdut y enllestar la feina atrassada. ¡A la obra! ¡A traballar!... Per ahont comensaré?

Distintas vens s' aixecaren.

—¡La qüestió econòmica!

—¡La qüestió política!

—¡La qüestió social!...

—¡Nó!—va cridar un esperit viril, dominant el cor d' aspiracions que aquí y allà s' manifestavan:—¡La qüestió religiosa! ¡La mare, el fonament, el nus de totas les qüestions!... Per aquí s' ha de començar!

Fou una explosió.

El moviment tenia una bandera; la corrent, un curs que seguir; els milions de caps que divagaven, un faro ahont dirigir els ulls.

LA CAMPANA DE GRACIA

—¡La qüestió religiosa! En ella s' hi enclouhen el problema de la ensenyansa, la emancipació del poble, el triomf definitiu del progrés. ¡A abordarla de dret! ¡A resoldrela d' una vegada!

Aixís parlà la misteriosa veu qu' en els moments solemnes ressona en l' orella dels pobles, y l' ànima Espanya, sentint pujarli á la cara la poca sanch que li queda, alsà 'l cap y cridà ab tota la forsa dels seus débils pulmóns:

—¡Abaix el clericalisme!

Valencia fou la primera.

—Senyor Sagasta—va dir al polítich que avuy simbolisa la situació:—en us del nostre dret, venim á demanarli que apliqui á la nació l' únic remey capás de curar les seves dolencias.

—Parléu ab tot desembrés. ¿Qué sollicitú?

—La immediata abolició de la influència teocràtica, la desaparició d' aquest poder tenebrós que obliga á Espanya á anar á la quà dels pobles civilisats.

—Perfectament.

Zaragoza seguí á Valencia.

—Volém ser lliures, volém sacudir la tutela que ns entonteix y esclavisa. Quí necessiti religió, que vagi á l' iglesia. ¡Visca la llibertat!

Després va parlar Barcelona.

—¡Fora frares! ¡Fora jesuitas! ¡Prou convents! ¡Prou comedia! ¡Prou llana!... Las nacions que progressen no son les que cada demàtiv van á missa y cada vespre á rosari, sino les que traballan, les que pensan, les qu' estudian, les que han sapigut deixar la religió en el prestatge de les curiositats inofensives.

Málaga no va quedarse enrera.

—Juntéu el meu vot al dels pobles que han parlat. ¡El clericalisme! Veus aquí l' enemic. Mentre Espanya tinguí 'l cap al altar y el cor al confessionari, serà esclava de Roma y juguet de totes las reaccions.

Y sentint aixós, en Sagasta somreya y contestava als mensatges que dels quatre ànguls d' Espanya li enviaian:

—¡Seguín, seguín, explayeuvos! Estéu en el plé exercici del vostre dret.

El clamoreig va ferse general. A tot arreu 's donava á la protesta la mateixa forma.

Bilbao cridava:

—¡Abaix el clericalisme!

Tarragona ho repetia:

—¡Abaix el clericalisme!

Sevilla tornava á dir-ho:

—¡Abaix el clericalisme!

Santander no volia ser menys.

—¡Abaix el clericalisme!

Y Valladolid, y Cádiz, y la Corunya y mil y mil poblacions, decididas y entusiastas, sumavan la seva veu al clam incessant que impetuós ressonava:

—¡Abaix el clericalisme!—

Els telegramas arribaven á Madrid á centenars, las protestas hi plovian, els mensatges omplien la taula del govern.

—¡Abaix el clericalisme!

No hi havia, al expressar aquest desitj, edats, sexes ni posicions. Richs, pobres, donas, homes, joves, vells... tothom deya lo mateix:

—¡Abaix el clericalisme!

Y l' vell del tupé que presideix el ministeri, contemplava tranquilament aquella resurrecció del esperit públic, contentantse ab exclamar de tant en tant:

—¡Estéu exercint el vostre dret!

—Y bé, senyor Sagasta, ha arribat l' hora de resoldre aquest assumptu. Ja hem cridat prou: «¡Abaix el clericalisme!» Es precis fer alguna cosa més.

—Parli!

—Aviat estarà parlat. ¡Vosaltres heu exercit el vostre dret! Jo ara exerciré l' meu.

—¿Quin és?

—El vostre era 'l de cridar... ¡El meu es el de no fer cap cas dels vostres crits!

—Pero...

—¡Bastat!... Y si sou massa testaruts, teniu present qu' es més fàcil tornar á suspendre les garantías que tancar el més insignificant convent de frares.

FANTÀSTICH

OFRIMENT

—Alante, Menut.

—¡Carám!

—¡En Piula! Ja feya dífas que no tenia l' honor de veure't la fesomía.

—Hont dimontri t' has ficut?

Tots els de la comitiva t' anyoran. Ahir mateix, jugant al truch á la *Mina*, me' parlava el *Nas corcat*.

—S' agraeix la francesilla, y creyu que també jo recordo 'ls bons tips de riure que ab tots vosaltres m' hi fet quan 'navam de comandita.

—De modo que vas seguir aquella mateixa vida?

—¡Per forsa, Piula, per forsa! Vaig ser batejat ab tinta y tot lo que toco, inegré! Hi probat doscents articles y en cap hi pogut surar.

Hi dut bulots á la Riba, m' hi establir de llimpiabotas... —Ab botiga?

—¡Qué ab botiga! Ab un caixón, y gracies. Hi venut gomas y pintas, hi traforeigat ab gossos, hasta hi fet de periodista.

—D' aquests qu' escriuen els diaris?

—¡Y ara! ¡Qu' t' parla d' escriure? D' aquests

Gangas del ofici

«Hi ha qui's figura que no se'n treu res de venir á Barcelona á fer un periódich? Donchs aquí'n tenen un que n'ha tret la mar y sus arenas.

fi, díguinlos tot lo que son y tot lo que fan, y pres-
tarán un gran servey á Espanya, y un' altre de ma-
jor á n'ells mateixos, y aixís tindrán dret al res-
pecte y á la consideració de sos propis enemichs.

»Pero mentres els vejem sumissos, callats, ó si
parlan, defensant als frares, ens alegrarémos de que
aquests els acabin de pendre las engrunas que 'ls
han deixat, y que segueixin desacreditantlos y hu-
millant per acabar de arrebatarlos la poca clientela
ab diner qu'encare 'ls queda».

A conseqüència dels atropellos que van tenir lloch
en el carrer de Caspe á Barcelona, durant la manifes-
tació anti-clerical del 31 de mars s'ha pres la de-
cisió de portar l'assumpto als tribunals, exercint
contra 'ls autors de dits atropellos l'accésion popular
ó la privada.

Un cop redactada la querella, serà llegida y apro-
bada en un meeting convocat al efecte.

¡Amunt y crits! ¡Y no arroñarsse!

De 500 y tants alcaldes de real ordre que hi ha
á Espanya, únicament 86 han presentat la dimisió.

Lo que dirán ells:—Fusionistas ó conservadors,
en materias de vergonya política, tots som uns.

Un dels reos indultats en la passada setmana
santa, sigué l'capellà regent de Castillo de Locubio,
autor del vil assassinat del seu pare.

L'indult de aquest facinerós es degut, segons se
creu, á las vivas instancies y gestions del arquebis-
be de Granada.

Y jo me'n alegro, puig l'indult aqueix implica l'
abolició de la pena de mort. Indultat el capellà par-
ticida, no hi ha dret á portar al pal á ningú mes,
per criminal que sigui.

No escassejaré el nostre aplauso al ministre de
Instrucción pública, per las disposicions que ha di-
citat relatives á l'ensenyança. No son encare tot lo
que 's necessita, pero revelan una bona tendencia,
en quant s'encaminan á realzar l'ensenyança ofi-
cial, donantli garantías que havia perdut ab la pre-
ponderancia creixent de la que donan las corpora-
cions religiosas.

Quan els pares dels alumnes vejin que 'ls fills que
confian als que 's vesteixen pel cap haurán de anar
als establiments oficials á examinar-se, comprenderán
la rahó que fins ara no veyan. Si el seu ideal consi-
teix en que tinguin un títol, preferiran que 'l tinguin
sabent alguna cosa, y no per las complacencies
que 's enginyaven els col·legis de las congregacions.

Ja era hora de que se 'ls comenses á posar els
peus á rotlló, ab una mida de caràcter positiu.

A Tolon s'ha vist ben bé: la República francesa
ha fet ostentació de una esquadra formidable: la
nació italiana ha presentat una esquadra imponent.
En canvi Espanya no ha pogut presentar mes que
el desballastat Pelayo, y encare ben contents de que
hi hagi pogut arribar sense averia.

Fransa ja fà temps que ha romput tota mena de
relació ab las ideas retrògadas y rutinàries, y per
aixís respira á plens pulmóns l'ambient de civilisa-
ció moderna, lo qual li ha donat una forsa immensa
y li val el respecte de tot el mon civilisat.

Italia, al rompre ab valentia la tradició papal; al
constituirse en una gran nació lliure y indepen-
dent, s'ha fortalescut també y avuy hi ha que con-
tar ab ella per assegurar la pau europea, basada en
un equilibri de forses.

Únicament nosaltres, apegats si 's plau per forsa
á las idees rancias, ens estém pudrint en los fangals
de la immoralitat y la beatería.

Menos mal si 'l gran exemple de Tolon ens ser-
veix á la fi d'estímul y ensenyansa!

Crech que 'l pobre D. Joan Mañé desvarieja
Diu diumenge que la guerra á las corporacions re-
ligiosas es la copia del recurs á que va apelar en
Gambetta, en un moment de apuros, per distreure
l'opinió.

Y pretén aplicar el cas á Espanya, com si aquí
governessin els Gambettas y vejessin amenassada
la República espanyola.

Aquí precisament governan els amics dels frares,
y no son els sino 'l poble 'l que ve dihent—y ab so-
bra de rahó—que 'l clero es 'l enemic.

Final del article:

«Y como esta vez el pueblo no se dejará engañar
ni aquí ni en Francia, pues hace tiempo que no se
fia de los políticos que se enriquecieron prometiendo
hacerle feliz y dejándole desamparado, los que
ahora lo desmoralizan ya verán como quien siembra
vientos recoge tempestades, y... «rira bien qui rira
el díernier.»

El que riurá mes será el que llegeixi aquestas ta-
ranchanadas del decret director del *Avi Brusil*.

Perque aquí á Espanya 'ls que van enriqueixerse ab
la compra dels bens de la desamortisació eclesiásti-
ca y 'ls que s'están enriquint exercint el monopolí
de la política productiva dintre de la restauració,
son avuy els mes acerrius defensors dels frares.

Y per aquest motiu son els únichs que 's pot dir
que han enganyat al poble.

De un notable article de Alfredo Calderon:

«Cumplir el Concordat vigent ha arribat á ser en
aquesta Espanya de la regència una aspiració revolu-
cionaria. Els mateixos sagastins, aquests demago-
gos de la legalitat no s'atreveixen á prometrelo.
En Sagasta renegó dels radicalismes de 'n Bravo Mu-
rillo. Després de mitj sigele 'l obra dels moderats re-
sulta anárquica y subversiva. A tal extrém ha por-
tad la séva regressiva evolució aquesta trista Espanya oficial!»

Y es molt cert. Al costat de 'n Sagasta, en Bravo
Murillo resulta un tremendo revolucionari.
Si s' necessitará que sigan fortes las fumigacions
que s' efectuhen per netejar aquesta atmòsfera en-
venenada pels miasmas de la reacció!

La setmana pròxima publicarem el número extraordi-
nari corresponent al mes de abril. Contindrà les vuit pà-
ginas consabudes, plenes de un text variat y de dibuixos
y caricatures degudas á celebrats artistas.

LLANSÁ, 14 de abril

No atrevintse 'ls misticis carboners á fer cara á LA
CAMPANA, 's valen de les beatas y de algunas noyes
amigas dels sotanats per fer la propaganda en contra de
aquest valent periódich. Pero tant es que risquin com
que rasquin: LA CAMPANA serà llegida cada setmana ab
mes afició, per lo bé que repica contra 'ls explotadors de
la llana. Tinguéntes la beata aquella, que veient á un
jove que la llegia dintre de la séva botiga, li va dir que
no consentia que á casa seva s'hi llegís. Se llegirà á casa
seva y 's llegirà per tot arreu, y si s'enfada vají á trobar
á algun ensontat á veure si la contenta.

LA ESTRADA, 12 de abril

En Xicu es un rector tan enemic del traball, que no
assisteix á cap enterrero, y nosaltres ens ho hem de arre-
gar tot, com ho fem ab molt gust, porque aixís va arre-
llantse la pràctica dels enterros civils.—En quant al seu
vicari Carlets, es un valentí que va sempre ab el revól-
ver á la butxaca y fent pagès de repartir confits á tot ví-
xo vivent.—De moment á qui atropella alguna que altra
vegada es á las criatures indefensas, de tal manera, qu'

en alguna ocasió hi han tingut de prendre cartas las auto-
ritats.

SANT POL DE MAR, 15 de abril

Durant la professió del dijous sant, en que per falta de
portadors del Sant Crist, 'l treginava 'l sagristà á coll y
com un buscall, sent la riota de tothom, un individuo s'
estava ab la barretina posada.—Treyeuvs la gorra!—li
digué 'l home negre ab mals modos. Y 'l interpellat res-
pongué:—Tinch massa fret. O sino treguis 'l bone-
to.—L' home que donà aquesta resposta tan merescuda
sigué atropellat y detingut. Sols per evitar aquests ex-
cessos deurián prohibir-se las professions, que al cap de
vall no serveixen mes que per fer riure.

JUNEDA, 10 de abril

El nostre torero que viu en un convent ahont hi ha sis
ó set brigades, el diumenge passat desde 'l cubell va pro-
hibir á als seus feligresos que anessin á veure 'l *Electra* de
Galdós.—Així ho serví per tothom se disposés a
anirà á veure, que aquí som molt amics de practicar
aquesta obra de misericòrdia que diu: «A qui no vol cols
se n' hi fan menor dos plats.»

VILAFRANCA DEL PANADÉS, 16 abril

Las conferencias públicas que quinzenalment se cele-
bran en el Centre federal se veuen molt concorregudes,
perque á tothom interessan els temes que 's desenvolupen,
encaminats á enalçar la llibilitat y 'l progrés.

Al anuncie de que anava á representarse 'l drama *Electra*, 'ls ensotanats se sortien de quici: el de la Trinitat
encomà el seu remat que s'abstingués de assistir-hi, di-
sent pestes contra 'ls liberals y 'ls republicans: el de
Pachs declarà que no tindria per amic al qui sapigués
que hagués anat á veurela. Donchs bé, tres representa-
cions se'n donaren y 'l teatre estigué sempre plé á cu-
rull: hi hagué molt entusiasme, y 'l arcalde, á les vivas
instancias del piblic, accedí á que 's toqués *La Marseillesa*, sent aixís que avants ho tenia prohibit. Lo mes
trist es que 'l músic que toca 'l contrabaix pertanyà als
Lluïsos, y per tal motiu l' han exclòs de dita societat,
que á tal arriba la intolerància dels Pantojas.

MOLLERUSA, 14 abril

Fá una pila de senmanas qu' estan terminadas las obras
del cementiri nou: sols falta aixecar la paret divisoria
entre lo que ha de ser terra *sagrada* y terra del *demoni*,
com diuen els quan se tracta de un cementiri neutre.
Algú s' pregunta si esperan tal vegada á que 'ls republi-
cans se retreguin, pera ferse duenys de tot, y empeticir
lo lloch destinat á cementiri civil, que segons l' acord del
Ajuntament ha de ser bastant espayós. Per lo que puga
ser estarem alerta.

BADALONA, 16 abril

Per ff i diumenge van ferla la professió que tenian
anunciada y que 'n diuhent del jubileu. Pero s'ha de
consignar, qu'en carrers enters dels que vá recorre, no s'i
veia un' ànima á mirarla, y que al passar per la ca-
rretera, de un dels tranvias vás sortir un cant de *Marseillesa*, que donava gust.—El vicari *Quatre-ulls*, al entrar á la
iglesia va exhalar-se ab una ratxada de crits de *Viva 'l Cor de Jesús!* *Viva 'l Papa Lleó XIII!* y altres que per
una llarga estona convertiren el temple en una espècie
de club.—El jovent se prepara pera realizar una gran
manifestació anti-clerical.

PALAFRUGELL, 16 abril

Els tapers de la fàbrica de 'n Joseph Girbau s'igueren
trasladats no fà molt temps á una casa propietat de un
amic seu ahont hi ha una senyora molt devota, la qual
al adonarse de que 'ls tapers havien plantat á la paret alguns
números del seu valent periódich, entre ells el que duia
la fotografia del meeting anti-clerical de Barcelona, s'
anà á queixar al amo, y aquest disposà que fossin arrancats
quans mes aviat millor. La extranya aquí nò es que l'
aludida senyora, tenint com té per excomunicada á LA
CAMPANA, surti ab tals exigències; lo que si ho es y molt,
que 'l Sr. Girbau, blasfomant com blasfomes de republicà
federal, dungui ordes tant en pugna amb las seyas ideas.
Una de dos: ó 'l Sr. Girbau per causas que no 's veuen,
està obligat á obendir com un autòmat, ó no té gaire
arrançades las ideas de que fà alarde.—De totas maneres
podén asssegurar que á n' aquesta gent els fà mes efecte
un número de LA CAMPANA DE GRACIA plantat á la
paret, que no una dossis de *Pagliano*.

HOSPITALET, 16 abril

L' home negre ha deixat tot un carrer sense posarhi 'l
sal-pàs, fent us de la sal y de aquella especie de escom-
breta d'emblanquinador. ¿Y saben perquè? Perque en
l' aludit carrer hi viu una noya que temps enrera va ser

enganyada per un home. ¡Bonica manera de ferse seus
als pecadors com aconsellava Jesucrist; y bonica manera,
sobre tot, de augmentar las supersticions de la gent igno-
rant, que creu que 'l dit carrer està embruxat!

El mateix fulano, aprofitant una llença de terreno so-
bre de la casa rectoral que dona al carrer de Rosendo
Arús, y sense cap mirament al ornato públic, hi feu
construir fà temps uns adeffessis en forma de barriques,
llongantlas á bon preu á quin las volgues. Pero com no
oferissen cap bona condició per lo raquitics y *mal-hex-
turadas*, no las podrà lligar totas. Llavors sense recordar
de qu'en el cubell mistic està cansat de predicar
contra las tabernas del poble, calificantlas de centres de
immoralitat y lupanars, ha lligat las soberans á quin dirifran?
A un taberner y ja las té ara convertidas en taber-
nas. ¡Quant cert es aquell adagi castellà que diu:—Una
cosa es predicar y otra dar trigo.»

LAS HUELGAS D' IGUALADA

IV Y ÚLTIM

conseqüència de la imperfecta organització de las societats obreras, de las deficiències qu'hem notat en sa preparació y de la mala direcció que s'observa sempre en las campañas, el proletariat d'Igualada com el de tota Espanya s'ha mogut molt y ha avansat poch. En el terreno material son escassas las ventatges conseguidas, y en el terreno moral creyem qu'ha perdut mes que no ha guanyat. Fugint de la política ha perdut la única orientació que 'l podia guiar á la mes rápida conse-
cució de sos ideals.

Encara s'és es temps per tornar á comensar y recuperar en pochs anys el temps perdut. Cal fer un plan ben estudiad y tenir perseverancia y seny pera durlo á cap, sense impaciències que malbaratin l'obra ni defalliments que la retardin.

Exposaré en pocas paraules y de la manera mes clara possible lo que á jutjic nostre deurián fer els obrers d'Igualada pera que l'associació els resulti profitosa y puga una organització ferma convertirlos en una forsa potent que 's puga oposar al capital quan aquest pretengui anar mes enllà de lo just en
sas desatendudes ambicions.

En primer lloch es necessari acabar ab la vaga actual, procurant que la soluciò siga lo mes honrosa possible, pero no dificultantla ab exigències puerils ni ab petitesas de detall. Creyem que si 'ls amos s'obligan a colocar en las fàbricas á tots els associats, aquests no haurien de tenir inconvenients en treballar ab els no associats que 'ls amos tinguen sin a bé lligar pera completar el personal necessari al actual desenrotll de la industria de curtits. Normalitzat el treball podria pactar-se llavoras el reparatament equitatiu de la feyna en cassos de crisis. Això es sempre pràctic y profitós pera tots. Si sobra una tercera part de gent, se suprimeixen dos jornals semanals y no s'ha de despachar á ningú. Tot hom menja y els treballadors no s'esgarrian, conservantlos la industria pera quan novament els ha de menester.

Després, ab calma, se fixa el màxim de jornada de treball y el mínim de salari, se reglamenta la qüestió dels aprenents, s'arregla una comissió mixta que resolgué desseguida qualsevol qüestió que dupte nascut de las relacions entre el capital y el treball, y procura tothom posar forsa bona voluntat pera evitar rossaments entre obrers associats y obrers lliures, y entre amos y treballadors.

Y llavoras á la tasca de comensar de cap y de nou la reorganización obrera.

En primer lloch creyem qu'ha d'ésser purament igualadina. Ab las associacions obreras de fora d'Igualada no ha d'haverhi mes relacions que las de solidaritat y ajuda pecuniaria en casos de lluya ab el capital. Res de imposicions forasteras pera la organització y marxa interior. Cada hui á casa seva sab lo que li convé. Si algun desocupat vol divertir-se ó medrar jugant á huelgas perque sí, que vagí a promoureles al seu poble ahont coneixentlo sabrà si va de bona ó de mala fè.

Cada ofici que s'organisi en societat,

Y prou. No sabem si haurà sigut profitosa nostra tasca. Millor si la llevor fructifica, però tant si ha caigut en terra feconda com si ha caigut en terra estèril, nosaltres ens sentim satisfechos d' haver sembrat.

JEPH DE JESPUS

PRIMAVERA

La neu que gelava els cors y embolicava el cim de les muntanyas ab un suhar blanch, s' ha transformat en sava.

Al escalf del sol d' Abril trenca el nou brot la crosta que l' amaga y s' omplan de verdor els plans y las muntanyas.

Cauhen els branquillons vells per dona pas á las novellas brancas y apunta ja la flor qu' ha d' ésser fruya sana.

Tot en ferm esclat reviu en la naturalesa soberana y es nota á tot arreu un *surgsum cordis* mascle.

Pel seny de la Humanitat també la primavera es arribada y d' un hivern arcàich s' ha fos l' idea rancia.

Y un esclat d' idees-brots apunta á tot arreu ab forsa brava omplint els cors d' idees generoses de nobles sentiments, d' ambicions sanas, mostrant que pels humans ha arribat ja la Primavera santa.

DELFI ROSELLA

Ajuntament de Tarragona havia prohibit als carmelites que toquesin las campanas á horas intempestivas, puig causaven infinites molestias als veïns. Els frares van acudir á la comissió provincial contra l' acort del Ajuntament, y aquest acort ha sigut revoçat, de manera que ls frarots podrán tornar á armar la gran barrilla del segle.

Si l' poble prengués una part activa en la política y no s' deixés estafar cap elecció, en cassos com el present s' evitarà de tenir comissions provincials enfrançades, que qualsevol dirà qu' estan compostas exclusivament de una colla de *toca-campanas*.

Ja tenim á n' en Tort y Martorell altra vegada en

dansa, com á candidat encasillat pels monàrquics barcelonins.

Si s' ha fet un pastel en forma de ramillet, res mes apropiat que la figureta de 'n *Cavierito* para figurarhi al cap-de-munt.

L' últim cens de Barcelona:

Varons.....	253,816
Dones.....	278,023
Total....	531,839

Diferència entre homes y donas: 24,207 en favor de las faldillas.

Lo qual vol dir que á cada barceloní li toca una dona y 95 miléssims de dona.

—Alsa donchs á repartir,—deya un frare conegut meu—y consti que la fracció que m' toca á mí la yull del tall de la mitjana.

L' escena á Vigo.

La penitenta era joja y hermosa: el confés ardent y frare.

ConSELL del confés á la penitenta:—Fuig de casa téva; jo t' portaré á un convent y allí ns podrém veure y estimar mentres ens quedí un alé de vida.

Per fortuna la noya no tenia tanta pressa pera gozar de las delícies paradisiàcas que li prometía l' frare, y vá contarlo tot á casa seva. Y mes fortuna encara pel fraret lúbrich que l' pare de la nena, temerós de que li farían pagar per nou, desistíss d' aixafarli de una garrotada l' tupi ahont li bullent els pensaments libidinosos.

El rey de Portugal á penas tenia simpatias en el seu país; pero desde que s' ha declarat enemic acerriu de las corporacions religiosas, disfruta del aura de la popularitat.

Aprenguin en aquest exemple, 'ls governants que no troben la manera de posarse en comunitàt d' afecte ab els sentiments populars.

Entre ells y l' poble hi ha l' frare. Y ab el frare entre mitj, naturalment, no' s' poden veure.

A Cadiz se ha canviat el nom de un carrer.

Fins aquí s' titularà *Calle de la Amargura*, y en lo successiu se titularà *Calle de Sagasta*.

No podrá dirse que l' cambi siga molt radical: *Amargura y Sagasta*, en certa manera, son sinònims.

A la barriada de Sant Andreu se parla molt de un tal Mossen Pau, que vá ficarse á dintre del confessionari á una modisteta rossa y molt caya.

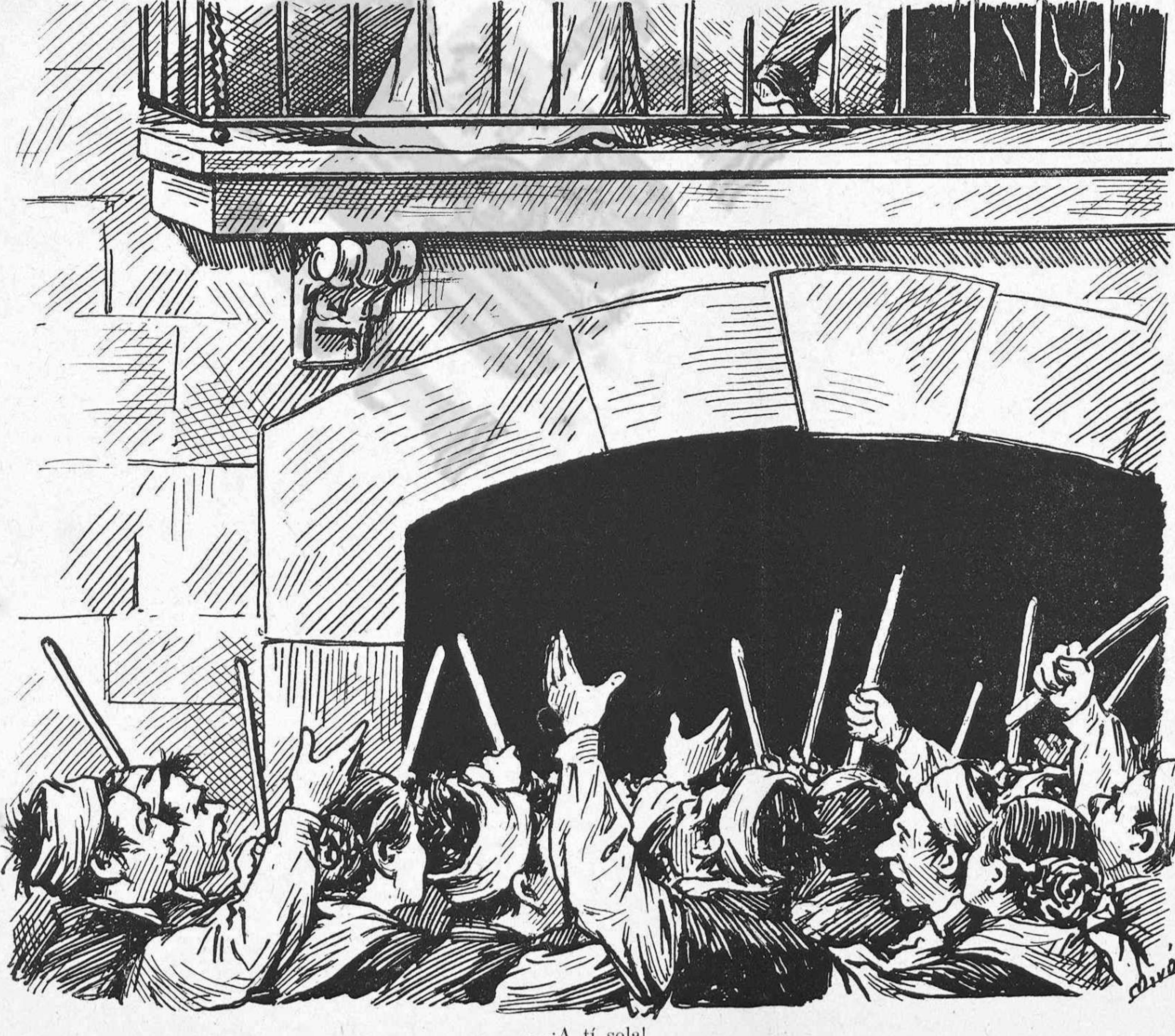
—Y qué te aixó de particular? ¡Veyám!

Potser Mossen Pau sabia que l' banyeta (qu' entre paréntesis es molt llaminer de noyas macas) ronda per aquells encontorns, y vá volquer salvar á aquella ànima pecadora, ficantla dintre del amanidor mistic, y obrintli els brassos per retenirla y l' mantéu per acotxarla.

Y ara si alguns malèvols critican y calumnian á Mossen Pau, ho fan sols per sugestió del mal esperit, que lo qu' es aquesta vegada se 'ls ha sagut d' espinyar y tréu sofre encés pels queixals.

Si no sigues així, com penso, fassim un favor Mossen Pau.

La veu dels baturros

—A tí sola!

Envihim quatre lletras explicantme porque li tenia á la modisteta rossa y caya dintre del confessionari.

—Seria porque l' pecat que havia de posarli de manifest no se li esbravés?

Expliquis Mossén Pau, tenint en compte que á Sant Andreu no s' parla aquests dies de altra cosa.

El bisbe de Badajoz va excomunicar als que assistissen á la representació d' *Electra* y l' resultat de l' excomunió va ser que no hi hagué en el teatre prou puesto pel públic que hi assistí.

Ja ho dich jo sempre: els empressaris de teatros, per enriquirse, haurien de fer ali ab els bisbes y demanarlos á cada instant *una excomunió per la mort de Deu*.

A Girona signeren els neos els que s' giraren d' esquena á la representació, deixant estampat en totes las cantonadas la següent guixa en forma de cartell: «*Abaix l' Electra de 'n Galdós!*» Catòlichs geronins, á la defensa!

Y en efecte: el teatro s' va omplir de gom á gom, tant á la funció de la tarda com á la de la nit, y s' va tocar la *Marsellesa* y s' va victorejar la llibertat.

Rujan els neos
y 'ls caps pelats,
que viurà sempre
la llibertat.

Ara supósinse que ls baturros de Zaragoza, en lloc de aragonesos haguessen sigut andalusos, parlant ab el corresponent *coco* ¿cóm haurien pronunciat el crit de:—A tí sola!

Senzillament: haurien cridat:—*Ati zola!*
—No es veritat?

(SENSE ACABAR)

La Virgen del Pilar dice
que ja té la mosca al nas
y en rebent certas visitas...
...¡tram-patrám-patrám-patrám!

Hi ha recepcions entusiastas,
hi ha recepcions que fan fret,
y hasta n' hi ha que de tan serias...
...¡trum-patrém-patrém-patrém!

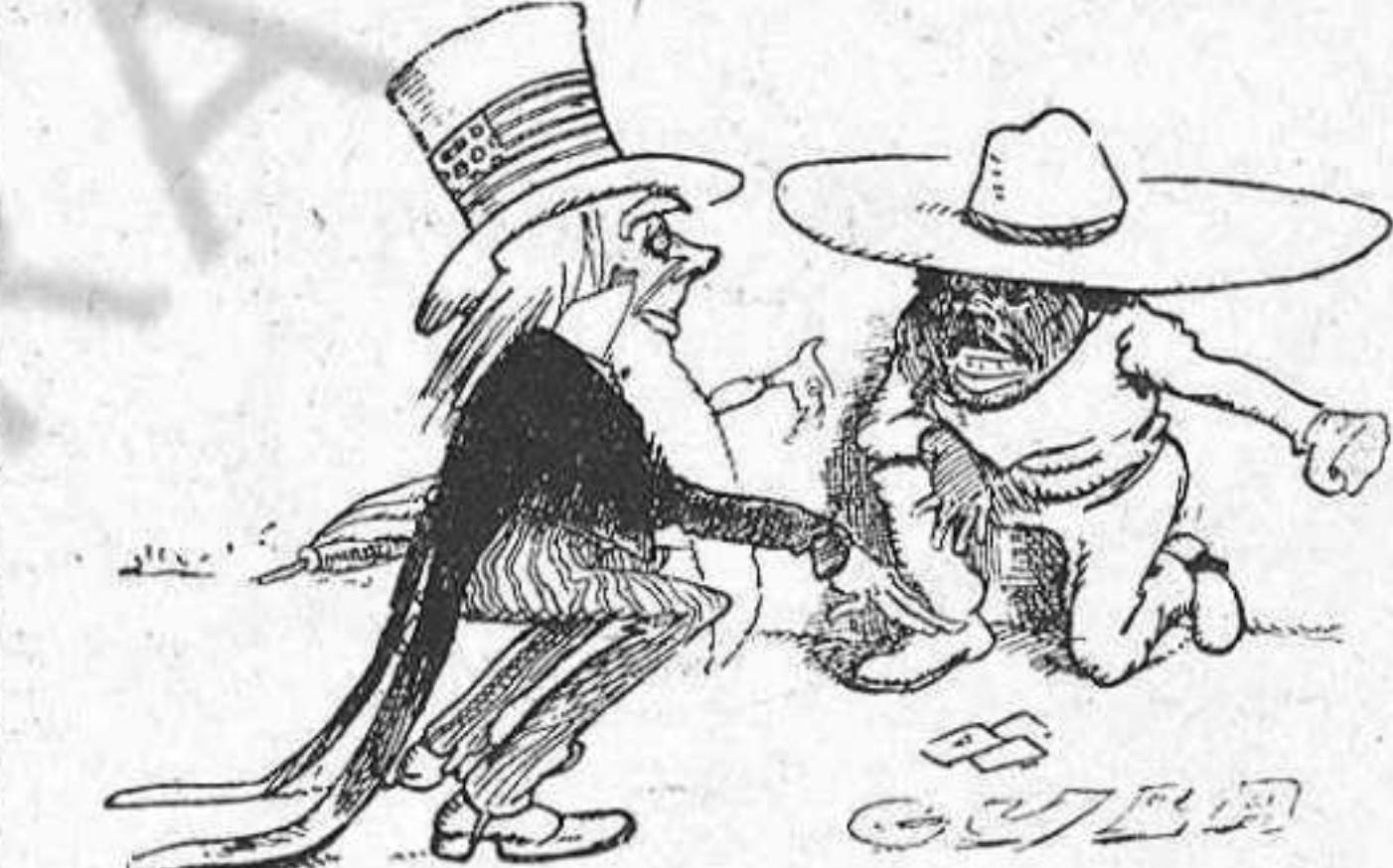
Al Ebro podrà rentars'hi
la bugada dels veïns,
pero 'ls drapots de l' Historia...
...¡trum-patrím-patrím-patrím!

Pubilla, la pubilleta,
sur'tu tú sola al balcó,

LA CARICATURA AL EXTRANGER

Tolstoi:—No m' faltava sino aquesta excomunió, per acabar de semblar un sant.

A l' AS D' OROS.—*Jonathan*.—Noy, has perdut.
Aguinaldo.—Perque has fet tramps.
(De *Le Rire*.)

que si hi surts accompanyada...
...¡trum-patróm-patróm-patróm!

Zaragozza está desperta
y té sempre l' pito á punt,
y l' que no vulgui sentirlo...
...¡trum-patrím-patrún-patrún!

L. WAT.

SOLUCIÓNS

À L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. ^a XARADA.—*Mon-jas*.

2. ^a ANAGRAMA.—*Obrador*—*Robador*.

3. ^a TRENC-A-CLOSCAS.—*Cura de moro*.

4. ^a LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Fricicón*.

5. ^a GEROGLÍCH.—*Sí tens tots, tús*.

Han endevinat totes ó part de les solucions del número anterior els caballers: Un empata fuleras, Cementerio y Patach. Un queque y Pipaire, El noi del segle XIX. Poca Roba, Baltasarret de Figueras, Un escolanet de Idem, llamado J. F. y C. y Antonio Campá, Jaume Penyaleur, Josep Herrero, Eduardo Ferrer y G., Jota Elle y Ese y Picarol y Antoni Campá A.

Caballers: Cornelio, Faberas d' Alfa, Rafel Palau, R. del C., Esteva P. Boneu, A. Ribas Ll., Joseph Herreiro, Eduardo Ferrer y G., Joan Marzo, Jota Elle y Ese, F. Muntané, Sert, Baltasanet de Figueras, Poca Roba, Aigua Freida, K. R. Gol, Xic Punt y Culom de Llansa: Sembla que 'ls carlins tornan á ensenyar l' orella; ab això no estranyaran el nostre mal humor y la nostra dislinciosa.

Caballers: Albertet de Vilafranca, 1. *Electra* Citat, Catala-Nista, Xech de Llansa, Enrich M. Gener, J. B. B. (Picarol) y Rietta dels bous: Per l' Abril cada gata 'n val mil y cada trencia closcas aprofitable també.

Caballer: F. Carreras P.: Va.—N. B. y S.: Gracias.—Ll. de Alemany y R.: Hem rebut la seva poesia. A primera vista 'ns sembla un modelo de gènero bucòlic; la guardarem per un almanach.—Manet Trepat: La forma no està mal; en conjunt es poca cosa.—Flasadas Bánovas y Toballons: Ab aquestes últimas pot aixugarse 'ls bigots, que no farém res.—Xim E. V. F.: Vosté comenza dihent *A mí no hay quien me resista...* Y nosaltres som de la mateixa opinió.—Sermone de Parra: Es fluix a tot serho.—J. Trias y Fábregas: Veurem d' insertarli.—Tomás Sorribes: Vosté sí qu' està de broma. ¿Que s' ha pensat que no té res més que f' l' senyor Goma?—Joan Tomás y Biscamps: Totas no; alguna sí.—Joseph María Mallafre: Cap de les dos està bé.—N. Coll M.: Liegim *Ja son la primavera, sembla que auria de fè caló...* Nietszke pur. Aixís parla Zarzuela. O á lo menos, per l' istil.—Ruy de Gorch: El liegírem y procurarem en cas de que vagi bé, de ferlo inquirir al extraordinari.—Janet de la Círrera: No interessa als lectors.—Pau Manas: No es mala manfa l' escriure y enviar versos tan dolents com aquestos.—J. Asleib: Lo que 'ns demande es impossible. Y las *guspiras* no van.—J. de Panvoleur: No' ns convé.—P. del C.: Effectivament ha corregit un dels defectes, però, quèd' l' altre; á més d' una assonàcia.—J. C. (Alcoy): El sonet mereix banderilles de foc. —J. Montalbíz: Aquest cop... sabateral—Un artícle: ¿De la rodada? Donchs... ni aixís.—H. T. B.: No careix de sentiment, però el vers es tan dolent que, bé, vaja, francament... de pet al cove.—E. del Fat: Es possible.—E. B. y Viola: No va mal, per més qu' això s' ha dit cent cops.—Joaquin Bigorra: Las dugas son dolentíssimes.—Rich de Fer: Y la seva un esperpent.—Jep. Baranquilla: La ilustració que 'ns envia no té dibuix.—H. Roig Francis-cí: *Mon pensament es un fil que 'm travessa 'cor...* Vet' aquí un cas anatòmic que resulta bastant cónic.—Jaume Virgil (Sabadell): Envíhi sis ralts en sellos de correu y tot seguit serà servit.

Imprenta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.